

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

557. An Vicarius debeat esse Doctor Juris Can. promotus in Universitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

est de gremio suo, si tamen adesse, ex gremio idoneus, is ceteris paribus præferendus esset. *Garc. p. 5. c. 7. n. 13.* citans pro hoc declarationem S. Congreg. *Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 37.* *Pirh. ad rit. de poss. Vicar. n. 77.* *Ventrigl. loc. cit. n. 14.* *Dian. p. 8. tract. 4. resol. 57.* citans *Vulpe. in pr. c. 44. n. 25.* *Navar. in sum. Bullar. tom. 1. tit. de capit. sede vac. nu. 28.* *Meroll. ubi supra dub. 18. nu. 187.* *Pignat. tom. 7. consult. 4. n. 1.* Proceditque id ipsum, dum Capitulo, negligente electio devolveretur ad Metropolitanum, ut neque is teneatur deputare Vicarium de gremio Capituli, ut *Meroll. loc. cit.* *Marc. Anton. Genuenf. in pr. Curia Archiepisc. Neapol. c. 84. nu. 1.* apud *Dian. loc. cit.* Quòd si verò adesset in Capitulo idoneus, deberet Metropolitanus ceteris paribus illum præferre. *Diana ipse loc. cit.* eò quòd eùm Metropolitanus in hac electione Vicarii succedat in locum Capituli, ejusque defectum suppleat, debeat eodem profus modo deputare Vicarium, quo Capitulum tenebatur. Unde sicut Metropolitanus non potest eligere non Doctorem, ita etiam eligere non potest externum, quando in Capitulo adesset æquè idoneus. *Dian. loc. cit.* Ubi tamen in Capitulo adsint Doctores in publica universitate promoti, Capitulum ex necessitate tenei unum ex iis eligere in Vicarium, alioquin electionem fore nullam, juxta declarationem S. Congreg. quam recitant, asserunt *Garcias loc. cit. nu. 12.* & ex eo *Pignat. cit. consult. 4. n. 2.* citans quoque *Barbof. ad rit. c. 16. sess. 24. n. 28.* Quòd ipsum tamen non nisi sub hac restrictione: *ceteris paribus*, intelligendum puto: ità ut si quoque extra Capituli gremium extet Doctor talis excellentior, & doctior, ad eò que magis idoneus, Capitulum non prohibeatur eum assumere præ altero Capitulari suo, quoad gradum doctoralem in publica Universitate obentum parem quidem, de cetero tamen minus idoneum. Addit quoque *Garcias loc. cit. n. 13.* quòd si in Capitulo, in quo non sunt Doctores, vel Licentiati in Jure Canonico; adesset autem in eo aliquis Juris Canonici peritus, & idoneus, is deberet eligi, aliàs electio esset nulla. Probat hoc ipsum tum ex illis verbis Concilii: *vel aliàs, quantum fieri potest, idoneus*: tum ex quadam S. Congregationis declaratione, quam refert *num. 12.* verum & hoc ipsum non nisi sub dicta limitatione: *ceteris paribus*, intelligendum censeo, ità ut si in Capitulo non adessent Doctores, vel Licentiati, quamvis de cetero adessent aliqui ad hoc munus idonei, si tamen haberi posset extraneus Doctor æquè idoneus, ac illi Capitulares idonei non Doctores, extraneus ille deberet præferri. Ità expressè tenet *Diana loc. cit. in fine.*

Questio 557. An Vicarius Capitularis necessarius debeat esse Doctor, & quidem Juris Canonici, & promotus in publica Universitate?

1. **R**esp. ad primum: Vicarius Capituli debet eligi Doctor, aut Licentiatus (intellige quando haberi potest) aliàs deputatio erit nulla. & devolveretur ad Metropolitanum. *Meroll. to. 3. d. 7. c. 7. dub. 18. nu. 186.* *Vulpe. in pr. c. 44. num. 15.* apud *Dianam loc. cit. resol. 56.* *Ventrigl. loc. cit. n. 12.* *Barbof. loc. cit. nu. 49. & 50.* *Pignat. tom. 8. conf. 34. nu. 2.* *Garc. loc. cit. nu. 9. & 10.* referens pro hoc plures S. Congregat. Concilii ad citat. ejus loc. declarationes contra *Solorzau. de jur. Indiar. tom. 2. l. 3. c. 13.*

n. 40. & seq. apud *Dian. loc. cit.* dum docet formam illam à Concilio præscriptam quoad eligendum Doctorem in Vicarium, non ità præcisam videri, quin alium idoneum non Doctorem admittat; unde in arbitrio Capituli relinquatur hac alternativa (intellige Doctoris cum non Doctore) quòd arbitrium ex justis causis moderari possit Capitulum. Et citat pro hac sua sententia, nempe quòd verba illa Concilii: *Capitulum sede vacante constituere teneatur Vicarium, qui saltem in jure Canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel aliàs, quantum fieri potest, idoneum*: non excludatur Capituli arbitrium (intellige Doctorem, vel non Doctorem deputandi, etiam dum Doctor alius idoneus esset) *Navarr. conf. 2. de off. Vic. Sayrum in Florib. decis. decis. 2. eodem tit. Ricc. in pr. Curia Archiepisc. Neapol. decis. 473. n. 2.* *Azor. p. 2. l. 3. c. 37. in fine,* qui tamen ibi de hoc nihil. Item *Sbroz de off. Vicar. l. 1. q. 36. n. 13.* qui tamen ibi solum agit de Vicario Generali Episcopi, quem dicit, non debere necessariò esse Doctorem (quod ipsum passim docent & alii, ut *Vulpe. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 17.*) modò sibi associet, & consultorem habeat Juris Canonici peritum. Testatur quoque *Solorzau*, se sic (nempe deputari non Doctorem ubi aderant Doctores) vidisse praticari in *Limen.* si, aliisque ecclesiis Indiarum. Ac denique concludit: quòd et si S. Congregationis Cardinalium declarationes contrarium expresserint, & talem tantamque autoritatem habeant, qualem quantumque eas habere tradunt *Garc. de benef. in proximo circa finem. Zerol. in pr. Episc. p. 1. S. autoritas. in fine. Cenedo in pract. canon. q. 6. n. 9.* adhuc, ubi ex nec publicata, nec recepta, aut practicata sunt, non videri tanti ponderis esse, ut consuetudinem vincant, & conciliarem dispositionem dictam alternativam concedentem.

2. Verum tenenda responsio, pro qua hanc rationem dat *Pignat. loc. cit.* (quam verbotenus exscripsit ex *Fag. in c. inter ceteras de rescript. n. 46.* qui ibi agebat de alio decreto Tridentini *sess. 24. c. 18.* quo jubentur eligi in Examinatores Synodales Magistri, seu Doctores, vel alii Clerici etiam Ordinis Mendicantium) quòd et si alternativa seu junctiva regulariter det, & relinquat electionem, ita ut alteram ejus partem adimplere sufficiat, quando tamen est posita inter personas habentes diversas qualitates, & in primò nominatis sub majore ratione, quam in posterioribus in secunda parte alternativæ comprehensis, tunc alternativa inducat ordinem, non electionem, & ad secundam alternativæ partem deveniri non debeat, nisi in subsidium, & in defectu primæ, argumento *cap. Metropolitanano, dist. 63.* ubi jubetur Metropolitanò defuncto substitui alius ex Presbyteris, vel Diaconis; & gl. notat illis verbis designatum esse ordinem, ut ex Diaconis non eligatur Metropolitanus, nisi defint Presbyteri. Item argumento *l. heredes mei. §. fin. ff. ad Trebellum.* ubi fideicommissum relictum alternativè nepotibus, vel ceteris cognatis, non debetur ceteris cognatis, quamdiu extant nepotes, qui prædilecti præsumuntur. Confirmatur idem ex eo, quòd aliàs prima pars alternativæ esset otiosa, nisi designaret ordinem; satis enim fuisset dare Capitulo facultatem eligendi idoneos; ad quòd absurdum evitandum fateri necesse est secundam partem alternativæ non esse nisi subsidariam. *Pignat. loc. cit. n. 3. ex eodem Fagn. nu. 49.*

3. Procedit responsio nostra ita etiam, ut defuncti Episcopi Vicarius non Doctor superstes à Capit-

Capitulo sede vacante in Vicarium Generalem confirmari seu assumi non debeat. Vulpe. *loc. cit.* Pignat. *ro. 7. consult. 4. n. 9.* Garc. *loc. cit.* Barbof. *cit. n. 32. n. 50.* citans plures alios juxta declarationem S. Congr. *ad cit. loc. Trid. in una Macaren. apud Garc.* ubi dicitur, verba illa Concilii: *omnino teneantur*, referri ad utrumque, scilicet confirmandum, ita ut tam confirmatus, quam constitutus habeat qualitates à Tridentino requisitas, aliàs electio est nulla. Item verbum illud *debeat*, quo utitur S. Congregatio, præcisam necessitatem importet, & actum contra gestum reddat nullum. Quin & usque adeò procedit responsio nostra, ut si in Capitulo sint Doctores idonei, hi adhuc præferendi sint aliis existentibus in eodem Capitulo non Doctoribus, et si hi non Doctores de ceterò sint magis idonei, quam illi Doctores. Pignat. *loc. cit. n. 6.* ubi respondetur, Concilium absolute voluisse, ut primo loco deputentur Doctores; quia, cum hi studiorum cursus peragere, & in publicis functionibus literaturæ periculum facere consueverunt, eos juris præsumptione sufficienter idoneos judicavit. A qua quidem juris præsumptione quemadmodum noluit posse recedi ex eo, quòd aliqui aptiores & doctiores reperirentur; cum alternativa illa, ut dictum, sit ordinis, non electionis; ita nec censendum est, voluisse, ut possit recedi ex eo, quòd aptiores reperirentur ex non Doctoribus.

4. Porro intelligenda hæc de Vicario Capitulari ecclesiæ Cathedralis: non enim necesse est, ut Vicarius ecclesiæ Collegiatæ ejus sede vacante, seu defuncto ejus Prælati, qui ordinariam, & quasi episcopalem jurisdictionem habebat, sit Doctor, aut Licentiat. De eo enim non loquitur Concilium. Barbof. *cit. n. 50.* citans Rague. *de voce can. q. 37. n. 6.* Garc. *loc. cit. n. 20.* juxta declarationem S. Congr. quam *ibi* recitat.

5. Resp. ad secundum, debet esse Doctor, aut Licentiat in jure Canonico, ita ut electio Doctoris Theologi in Vicarium Capitularem sit irrita, intellige, dum Doctor Canonum haberi potest. Barbof. *loc. cit. n. 53.* testans sic resolutum à S. Congr. *28. Aug. 1621.* Ventrigl. *loc. cit. n. 9.* Garc. *loc. cit. n. 14.* contra Riccium in *decis. Curia Archiep. Neap. p. 4. decis. 305.* mordicus sustinentem electionem Doctoris Theologi in Vicarium esse validam prætermisso Canonistâ. Ratio est, quòd Concilium *cit. n. 16.* expressis verbis requirit eligi Doctorem, vel Licentiatum in jure Canonico: & quòd quociescumque Concilium, vel aliud decretum loquitur de Doctore, non loquitur de Magistro S. Theologia, sed de Jurisconsulto. Lotter. *de re benef. l. 3. q. 7. n. 194.* & ex eo Ventrigl. *loc. cit.* & ubicunque Concilium voluit admitti ad dignitates ecclesiasticas Theologos, eos distinctè sub vocabulo *Magistorum*, non Doctorum vocavit. Ita idem Ventrigl. *loc. cit.* citans Trid. *s. 2. c. 12. sess. 24.* Neque obstat, quòd Tridentinum *cit. n. 16.* utatur voce *saltem* dicendo: *eligatur, qui saltem in jure Canonico sit Doctor.* Non enim id ita intelligendum, quasi per illam particulam *saltem*, quæ alia subjecta includit, Concilium quoque admiserit Theologum, & quidem potius; sed ita, ut dictio illa referatur ad jus Canonicum. Cui enim Jurisconsulti sunt in duplici genere, nimirum in utroque jure civili & canonico, & in jure canonico tantum, voluit Concilium, ut Vicarius esset Doctor, si non in utroque jure, sal-

P. Leventii Tract. III. De Capit. sed. vac.

tem esset Doctor in jure canonico. Ventrigl. *cit. n. 10.* ubi etiam ex Barbof. *de diction. diction. 355. n. 3.* addit, particulam *saltem* comprehendere & alia subjecta, quàm expressum, si ea sint proportionabilia, Jam verò proportionatum non esse, dicere, Concilium admisisse quoque ad Vicariatum Theologum, cum is ignarus sit professionis Vicarii, & Canonum. Rationem etiam, cur potius Canonistam, quàm Theologum Doctorem constitui in Vicarium voluerit Concilium, hanc affert Diana *cit. resol. 56.* nempe, quòd viri Theologi, et si licentissimi sint, non satis Jurisprudentiæ praxin & theoriam callent, & proinde multoties ex capite, & pro arbitrio sententias proferunt, & à veritatis & justitiæ tramite aberrant, ut Cevall. in *tr. de violentiis, p. 1. gl. 6. num. 24.* Axia *de exhibend. auxil. casu 5.*

6. Resp. ad tertium, debere esse Doctorem, vel Licentiatum promorum in publica Universitate, & non sufficere esse creatum Doctorem ex privilegio ab aliqua persona privata. Pignat. *ro. 8. consult. 34. n. 1.* testans, sic declarasse S. Congreg. in *Cotronens. 9. Martii. 1637.* & in *Materana 10. Decemb. 1640.* Ventrigl. *loc. cit. n. 5.* citans Barbof. *de Canon. & dignit. c. ult. n. 51.* & in *sum. decis. apostol. v. Capit. sed. vac.* qui sic declaratum testetur à S. Cong. *19. Sept. 1620.* Ratio hujus est, quòd quandocunque Concilium loquitur de Doctoribus, loquatur de Doctoribus in publica Universitate promotis, nec verisimile sit, Concilium intelligendum quoque de graduatis extra publicas Universitates generalis studii; cum in iis præsumatur doctrinæ defectus, & vocentur Doctores Bullati. Lotter *loc. cit. n. 125.* & ex eo Ventrigl. qui & in *specie n. 6.* ait, non posse eligi in Vicarios Capitulares, aut etiam ad alias dignitates ecclesiasticas requirentes gradum habentes privilegia Doctoratus, quæ ab urbe Roma nullo prævio examine à particulari persona, vel certis officialibus mitti solent usque ad domum graduati, sub prætextu privilegii, vel alterius tituli, eò quòd tales non dicantur, nec verè sint graduati, cum per *Extravag. Pii V. de anno 1563. 1. Junii.* quæ in Bullario est *constitutio 60.* dicti Pontificis expressè revocata sint & annullata omnia privilegia & indulta comitibus Palatinis, ac etiam quibusvis Curia Romana officialibus, collegiis, singulisque aliis personis uniuscunquæ status, gradus, ordinis & præminentia existentibus ad Doctoratus, Licentiatum & Magisterii gradum promovendi per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores suos, ac etiam per ipsam Pium, etiâ moru proprio, deque certa scientia & plenitudine potestatis quomodolibet concessa, confirmata & innovata. Ac decretis Tridentini inharendo decrevit & declaravit eos, qui à comitibus Palatinis, & aliis præfatis promoti fuerint, quoad dignitates, ceteraque beneficia ecclesiastica nullâ gradus prærogativâ frui, & gaudere posse. Ubi etiam hujus suæ dispositionis rationem addit Pontifex; nempe, quia intellexerat, hujusmodi indultarios quamplurimos, tam laicos quàm clericos indoctos & inhabiles nullo prævio examine Doctores, Licentiatose, & Magistros creasse, ut ad dignitates, aliâque beneficia facilis assumerentur in animarum suarum jacturam, & quamplurimorum scandalum. Idem & multò magis dicendum de graduatis ab indultario aliquo ipsius Cæsaris, vel etiam ab ipsomet Cæsare, ait Lotter. *loc. cit. n. 127.*

T

1147. 131.

mer. 131. non solum quia respectu facultatis theologicae, & Juris Canonici (quos duntaxat Concilium & Pontifex considerat) deficit illius auctoritas, ut Felin. in cap. per tuas. de major. & obed. sub num. 3. sed quia, quos Papa inhabilitat in materia sibi subiecta, non potest Caesar habitare, etiam si admittatur, actum doctorandi esse voluntariae jurisdictionis; quatenus enim removeretur inhabilitas inducta per Papam, esset contentiosa. Vide de his agentem pluribus Loterium à num. 133.

7. Jam verò in casu, ubi Doctor haberi non potuit, adeoque Capitulum validè elegit non Doctorem, poterit Capitulum in actu deputationis tali Vicario non Doctore à se electo dare Doctorem consultorem aliquem, alioquin poterit ipse Vicarius electus eligere sibi talem consultorem sibi bene visum, & partibus non suspectum. Pax Jord. lib. 12. tit. 2. nu. 16. Ventrigl. loc. cit. nu. 13. Vulp. loc. cit. apud Dian. Barbof. loc. cit. n. 52. citans Sbroz. de off. Vicar. l. 1. qu. 36. nu. 13. qui tamen ibi agit de Vicario non Capituli, sed Episcopi non Doctore, quem dicit posse sibi assumere Assessorum; cum & Judices imperiti esse possint, & Rectores civitatum assumendo Assessores. Pro quo citat plurimos. Quamvis dicat Garcias p. 2. c. 7. nu. 18. & 19. graviter peccare Episcopos, qui constituunt Vicarios Theologos, seu alias ad officium illud ineptos, & teneri illos ad restitutionem damnorum inde secutorum: quin & ad restitutionem assessoriarum, ut vocant, seu expensarum, quas tales Vicarii faciunt solvi à partibus Assessorum, & hunc in finem iniquè extorquent (uti & ipsi tales Vicarii ad hanc restitutionem tenentur) cum Episcopi gratis teneantur administrare justitiam, seu ponere, qui eam administrant.

8. Notanda denique hic sunt, quae habet Garcias loc. cit. à nu. 14. ubi: sed id malè servatur in ecclesiis hujus regni (intellige Hispania) nam Capitula sede vacante non curant eligere Vicarios Doctores authenticos in jure canonico, licet ad sint in Capitulo: & si eligant unum sic graduatum, eligunt etiam alium Theologum, vel non graduatum, quod est contra Concilium, sed Capitula sibi omnia licere putant. Nec fieri potest, quod in quadam ecclesia hujus regni fieri intellexi; nempe per singulos duos menses eligere duos Vicarios de Capitulo; unum graduatum, seu literatum, qui exercet officium; & alium non graduatum, qui non exercet, accipit tamen medietatem emolumentorum officii: & est simonia, & contra ritul. ne Prælati vices suas, nam in effectu est eligere graduatum in Vicarium cum onere dandi medietatem emolumentorum alteri, qui solo nomine est Vicarius. Sicut etiam est simonia, & contra dictum ritul. convenire Canonicos, quod quicumque illorum eligatur in Vicarium, teneatur dividere cum aliis Canonicis salarium, & emolumenta officii. Unde jam prædictæ electiones tanquam simoniacæ sunt nullæ, & sic electi tenentur dimittere officium, licet non incurrunt excommunicationem; quia non est beneficium, nec Ordo, ut Navar. cons. 1. tit. ne Prælati vices suas. Ita Garcias.

Quæstio 558. Num eligi in Vicarium possit Parochus?

1. **R**esp. Tamen si Canonicus de Capitulo habens cetera requisita exercens in eadem ecclesia & civitate curam animarum, eligi possit in Vicarium Capitularum, Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 38. Ventrigl. loc. cit. n. 15. Pignat. ro. 7. consult. 4.

n. 6. prout resolvit S. Congregatio præposita negotiis Episcoporum, & Regular. in una Orient. 19. Martii 1619. apud Barbof. modò tamen utriusque officio, nempe Parochi, & Vicarii (ut videtur supponere dicta declaratio) satisfacere possit. De cetero tamen, ut inquit Pignat. loc. cit. n. 6. in fin. generale est, Parochum & Vicarium esse officia malè comparabilia in eadem persona ex mente dictæ S. Congr. 19. Junii 1603. ex eo, quòd ut quis bene exerceat alterum ex dictis officiis, alteri necessariò deesse cogitur, ut eadem Congregatio in Summa 15. Nov. 1640. Unde licet talis Parochus urbanus habens in ipsa Cathedrali curam animarum, vel ex hoc ipso residere censeatur residentiæ materiali, quòd habet in urbe, & apud ecclesiam illam, in qua habet curam animarum; non tamen censetur residere residentiæ formali, quæ consistit in exercitio muneris pastoralis, ad qualem tenentur Parochi, ut Sylv. v. residere. n. 1. Angel. Tabiena v. eod. Zerol. in pr. v. parochus. s. 4. Barbof. de potest. Episc. alleg. 71. n. 3. Garcias de benef. p. 2. c. 2. n. 179. apud Pignat. n. 7. juxta Trid. sess. 23. c. 1. dum inculcans debitum pastoralis curæ animarum inculcat residentiam, quæ pascat & regat, non, inquam, censetur residere residentiæ formali, si ea, quæ muneris pastoralis sunt vel muneris Vicarii exercere impediatur.

2. Parochus tamen exterus, vel diæcesanus omnino eligi nequit in Vicarium Capitularum. AA. idè uti & Merol. ro. 3. d. 7. du. 18. n. 191. Vulp. in pr. fori iudic. eccl. c. 4. n. 18. apud Dian. loc. cit. resol. 58. prout etiam dictum fuit in citata declaratione decisiones contrarias, seu negantes Parochum eligi posse in Vicarium, intelligendas de tali Parocho rurali. Quod adèd verum est, ut ne ipse quidem Episcopus absque dispensatione apostolica possit in sui servitium habere Parochum, nec eum occupare in servitio ecclesiæ Cathedralis, ut nempe sit Vicarius, Visitator, &c. Pignat. loc. cit. n. 4. citans Navar. l. 2. tit. 22. de resident. parochi, nu. 166. & seq. Gonz. ad reg. 8. gl. 6. n. 258. Barbof. de off. Episc. p. 3. alleg. 53. n. 85. Zerol. in pr. Episc. p. 2. c. 3. n. 27. Garc. de benef. p. 3. c. 2. n. 42. & c. Ratio responsionis & disparitatis est: quia imprimis talis Parochus exterus non est de gremio Capituli: dein ratione curæ animarum tenetur jure divino & canonico residere. Trid. sess. 23. c. 1. Pignat. loc. cit. n. 3. Less. de iust. l. 2. c. 34. dub. 29. n. 153. Lotter. de re benef. l. 3. c. 27. n. 37. citans D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 5. & ibi Cajet. Soto de iust. & jure l. 10. q. 3. a. 1. 2. 3. Zypæ. in analys. l. 3. de cler. non resident. n. 7. & plures alios. Quæ residentia aliter non est dispensabilis, quam ex suppositione majoris commodi & utilitatis ipsius ecclesiæ per interpretationem ejusdem juris divini, ut ait Lotter. n. 40. de quo vide Azor. Inst. mor. p. 2. l. 7. c. 4. vide & me ipsum For. benef. p. 1. q. 386. & seq. & præsertim q. 386. Atq; ita Parochum, ne resideat, nulla excusat consuetudo: nec secundum S. Congr. Concilii excusat servitium Episcopi, aut Cathedralis, aut officii Inquisitionis, Pignat. loc. cit. n. 4. ex Sa v. residentia, n. 1. Et Episcopum uti non posse operà Parochi in visitatione, vel alio servitio suæ diæcesis, nisi pro tempore alias permisso, nimirum duorum mensium. Possevin. de off. curati. c. 1. n. 12. Quarant. in sum. Bull. v. residentia apud Pignat. loc. cit. n. 4. Sed & vix considerari potest urgens necessitas (in quo casu adhuc requiritur dispensatio, ut Lotter. loc. cit. nu. 40. & seq.) vel utilitas ecclesiæ; cum verisimile non sit, præter unum talem Parochum non reperiri alios æquè idoneos in tota diæcesi, ac præcipue in Capitulo Cathedrali, cujus Canonicos jura præsumunt per-